

Miljøministeriet

Folketingets Miljø- og Fødevareudvalg
Christiansborg
1240 København K

Den 22. april 2021

Miljøministerens besvarelse af spørgsmål nr. 1158 (MOF alm. del) stillet 25. marts 2021 efter ønske fra Signe Munk (SF).

Spørgsmål nr. 1158

"Vil ministeren fremsende en redegørelse for forekomst af asbesttage i Danmark og en opdatering af minimumskravene til affaldsbortskaffelse og håndtering? Og vil ministeren heri besvare følgende spørgsmål: 1) Hvad er status for de hollandske planer om at fjerne alle asbesttage inden for en kort årrække, og har regeringen tilsvarende planer, jf. artiklen "Holland vil fjerne kræftfremkaldende asbesttage: Danmark tøver stadig" fra Ing.dk den 16. maj 2019 (<https://ing.dk/artikel/holland-vil-fjerne-kræftfremkaldende-asbesttage-danmark-toever-stadig-226121>)?, 2) Hvor mange dødsfald og alvorlige sygdomme i Danmark kan relateres til asbesttage og andet asbest i bygninger?, 3) Hvad er prisen for forsvarlig bortskaffelse af asbest, og kan bygherrer spekulere i at 'shoppe' blandt modtagere i forskellige kommuner for at finde den billigste og måske mest sundhedsskadelige løsning?, og 4) Er det en løsning at overfladebehandle asbesttage, eller risikerer man derved blot at udskyde problemet og eventuelt påføre farlig kemi, herunder biocider, der senere vil kunne genfindes i grundvand eller overfladevand og/eller bidrage til andre negative konsekvenser for folkesundheden og miljøet?"

Svar

Asbest er en kommerciel betegnelse for mineralske fibre af varieteter af mineralerne serpentin og amfibol. Asbest har været brugt til en lang række formål i bygeindustrien siden starten af 1900-tallet. Brug og genanvendelse af asbest og asbestholdige materialer har været forbudt i Danmark siden slutningen af 1980'erne.

I forhold til spørgsmålet om forekomst af asbesttage i Danmark oplyser Miljøstyrelsen, at styrelsen ikke ligger inde med en oversigt over forekomst af asbesttage i Danmark. Miljøstyrelsen henviser til Statens Byggeforskningsinstitut, som tidligere har estimeret en mængde på omkring 1 million bølgeaternittage indeholdende asbest i Danmark.

Jeg har forelagt Miljøstyrelsen spørgsmålet om minimumskrav til affaldshåndtering, som oplyser at: "Affald med asbest er omfattet af bl.a. affaldsbekendtgørelsen (BEK nr. 2159 af 09/12/2020). Det er kommunalbestyrelsen, som ifølge §4 i affaldsbekendtgørelsen, skal vurdere, om der er tale om affald, og hvordan det skal håndteres efter reglerne. Hvis der er tale om affald, er det ligeledes kommunalbestyrelsen, der afgør om affaldet skal klassificeres som farligt affald eller som ikke-farligt affald, samt hvordan det skal håndteres. Som udgangspunkt er det indehaveren af affaldet, som har pligt til at bortskaffe det på forsvarlig vis og kommunen, som skal give ordre hertil. Affaldsproducerende virksomheder skal altid udsortere farligt affald fra deres bygge- og anlægsaffald. Der er ligeledes regler for deponering af asbestaffald i deponeringsbekendtgørelsen (BEK nr. 1253 af 21/11/2019), som sikrer, at der er viden om, hvor asbest affaldet ligger, og som hindrer frigivelse af asbestfibre.

Det er som udgangspunkt kommunen, som fører tilsyn med reglerne på miljøområdet, herunder i forhold til om der sker en korrekt håndtering af affaldet, f.eks. i forbindelse med renovering af bygninger. Hvis man vil klage over en mangelfuld asbestrenovering/-bortskaffelse, skal man henvende sig til kommunalbestyrelsen.”

Derudover findes der bl.a. særlige regler for håndtering af asbestholdigt affald under Arbejdstilsynets regelsæt, herunder i bekendtgørelse nr. 1792 af den 18. december 2015 (asbestbekendtgørelsen). Jeg har derfor også forelagt spørgsmålet for Beskæftigelsesministeriet, som har hentet bidrag hos Arbejdstilsynet, som oplyser, at ”Brug og genanvendelse af asbest og asbestholdige materialer har været forbudt i Danmark siden slutningen af 1980’erne. Asbest findes dog stadig i bygninger og konstruktioner fra før 1990. Således kan der ved reparation og renoveringer fortsat være risiko for at indånde asbeststøv. Der gælder derfor skrappe arbejdsmiljøregler, når der arbejdes på steder, hvor der kan forekomme asbeststøv.

Arbejdsgiver har pligt til at sikre, at arbejde, hvor der kan forekomme asbest, i alle led planlægges og tilrettelægges, så det kan udføres sikkerheds- og sundhedsmæssigt fuldt forsvarligt. Det er bl.a. arbejdsgivers ansvar at sikre, at deres ansatte får tilstrækkelig oplæring og instruktion, samt at arbejdet udføres i overensstemmelse med reglerne om asbest.

Arbejdstilsynet arbejder pt. med udmøntning af de sidste udestående initiativer i den politiske asbestaftale på arbejdsmiljøområdet fra september 2018 om at styrke indsatsen mod udsættelse for asbest. Initiativerne i aftalen omhandler blandt andet tydeliggørelse af kravet om forundersøgelser af asbestforekomst, før arbejdet med fx en bygningsrenovering går i gang, større klarhed i reglerne om roller og pligter samt målrettet information til byggeriets aktører, evt. yderligere initiativer på arbejdsmiljøområdet ift. asbest afhænger af effekten af disse indsatser.”

I forhold til spørgsmål 1 om hollandske planer om fjernelse af alle asbesttage inden for en kort årrække og tilsvarende danske overvejelser, så fremgår det af den hollandske regerings hjemmeside, at der har været fremsat et lovforslag om forbud mod at have asbesttage i 2024, men at det hollandske senat stemte imod forslaget. I forhold til indsatsen over for asbest i Danmark henvises der til asbestaftalen på arbejdsmiljøområdet.

Med hensyn til spørgsmål 2 om, hvor mange dødsfald og alvorlige sygdomme i Danmark, som kan relateres til asbesttage og andet asbest i bygninger har jeg forelagt spørgsmålet for Sundhedsministeriet, som har hentet bidrag hos Sundhedsstyrelsen, som oplyser, at: ”Der findes ikke tal for hvor mange dødsfald og alvorlige sygdomme i Danmark, der kan relateres til asbesttage og andet asbest i bygninger.

Professor Øjvind Omland, Aalborg Universitetshospital, har til ugebladet Ingeniøren i 2018 udtalt, at i omkring 15 % af tilfældene af lungehindekræft kan man ikke finde en kilde, hvilket svarer til 200 tilfælde i en 10-årig periode. Han peger på, at når udsættelse for asbest er den eneste kendte årsag til lungehindekræft, kan en del af tilfældene tilskrives udsættelse for asbest i det ydre miljø. Asbest kan spredes til miljøet i forbindelse med nedrivnings- eller renoveringsprojekter. Andre kilder kan være forvitring af asbestholdige eternittage.”

I forhold til spørgsmål 3 om pris for forsvarlig bortskaffelse af asbest, har jeg forelagt spørgsmålet for Miljøstyrelsen, som oplyser, at: ”Miljøstyrelsen har ikke kendskab til prisen for forsvarlig bortskaffelse af asbest. En bortskaffelse af asbest kan indebære adskillige scenarier, fx i forhold til mængder, nedrivningsproces mv., som har indflydelse på bortskaffelsens omfang og dermed pris.” Miljøstyrelsen har ikke kendskab til, at bygherre skulle spekulere i at ”shoppe” blandt modtagere i forskellige kommuner for at finde den billigste metode, som potentielt også kan være den mest sundhedsskadelige løsning.”

Med hensyn til *spørgsmål 4* vedr. muligheder for at overfladebehandle asbesttage m.v., har jeg forelagt spørgsmålet for Beskæftigelsesministeriet, som har hentet bidrag hos Arbejdstilsynet, som oplyser, at: *”Arbejdstilsynet har kendskab til, at der er firmaer, der som vedligeholdelse, tilbyder at udføre afrensning og maling af tage, herunder også asbesttage. Dette arbejde skal foregå i overensstemmelse med asbestreglerne. Arbejdstilsynet forholder sig ikke til effekten af en sådan behandling af asbesttage.”*

Miljøministeriet er ikke bekendt med nogle konkrete analyser af fordele og ulemper ved at overfladebehandle asbesttage.

Jeg kan afslutningsvist oplyse, der i Handlingsplan for Cirkulær økonomi, som netop har været i høring, er et initiativ om en undersøgelse af mulige løsninger til håndtering af asbestholdigt affald, der samtidig indeholder farlige stoffer fx PCB, PAH'er og tungmetaller. Dette affald eksporteres i dag til deponering i udlandet. Projektet undersøger mulige løsninger i Danmark baseret på deponering og forbrænding.

Lea Wermelin

/

Janne Birk Nielsen